

Framtiden är snart här

Semesterns sista dagar tillbringade jag med en omvälvande bok. När solen strålade som bäst från himlen slogs jag plötsligt av att så bra som jag har det nu kan vara ett minne blott om bara några år. Visst har jag tidigare många gånger tänkt tanken att vår överkonsumtion av naturens resurser inte leder till något gott och jag har oroat mig över vilken framtid våra barn och barnbarn kommer att få, men boken "Kollaps" av David Jonstad fick mig både att känna rädsla och hopp på samma gång och inte bara för barnens räkning utan för mig själv och återstoden av mitt liv.

Likheten mellan romarrikets och mayaimperiets fall och den situation vi befinner oss i i dag finns bland annat i att även de hade tillgång till energi för att kunna växa sig större på andras bekostnad. På den tiden var det inte olja utan solenergi som gav dem mat och djurfoder och allteftersom rikena växte tillkom det en alltmer komplex statsapparat som blev svår att upprätthålla.

En viktig olikhet är att vi nu har en global civilisation. Kinas devalveringar påverkar hela världsekonomin, liksom en rejäl torka i ett land som odlar spannmål för export till många andra länder. Det gör att befolkningen nu inte kan flytta vidare till nya marker för att börja om på nytt.

Bokens författare utger sig inte kunna förutsäga framtiden utan målar endast upp ett antal tänkta scenarier, varav ett skulle kunna vara det katastrofscenari som ofta skildras på bioduken, medan ett annat är betydligt mer positivt där människor har en god förmåga att anpassa sig och samarbeta för att lösa de problem som uppstår. Det senare skulle på så sätt kunna leda till att vi snabbt blir bättre på att ta hand om vår jord och samtidigt bygger upp nya möjligheter till god levnadsstandard (vad nu det innebär). Sanningen landar kanske mittemellan och är annorlunda än vi kan föreställa oss.

Ett avsnitt som berörde mig mycket var ett citat ur en BBC-dokumentär om Detroit år 2010. Det fick mig att inse att invånarna i denna miljonstad förmodligen inte alls hade kunnat föreställa sig stadens öde, ens något år innan den ekonomiska krisens framfart. Eftersom arbetslösheten stigit till 30 procent och fastigheternas värde minskat med 80 procent eller mer har även skatteintäkterna minskat varför man inte har råd att varken klippa gräs eller låta gatlyktorna lysa. Jag vill inte vara någon domedagsprofet och säga att det är vad som väntar även oss, men jag vill heller inte att vi ska

fortsätta leva med den Pangloss-sjuka som verkar härja och låta oss gå på i samma fotspår som om vi levde i "den bästa av världar". Låt oss i stället vara optimister som kan planera för ett dåligt scenario med hoppet om en god framtid för alla människor.

När jag sedan tog tag i Energimyndighetens översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen slog det mig att visst kommer det förmodligen, även i framtiden, vara bra att genomföra energieffektiviseringar samt att använda än mer förnybar energi, men mest troligt kommer det att krävas mer av oss människor för att vi ska leva gott i framtiden. Därför saknar jag en mer utförlig diskussion om syftet med den framtida energi- och klimatrådgivningen samt hur rådgivarna ska fortsätta arbeta med beteendefrågor.

Mari-Louise Persson
Styrelseledamot i
Energirådgivarna
och Energistrateg
på Riksbyggen

